N°. 5100 1857.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer Courant.

DINGSDAG 15 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 14 Julij.

In de zitting van gisteren heeft de Kamer hare beraadslagingen voortgezet over de onderwijs-wet. Art. 28 was aan de orde. Dit art. bepaalt dat van de pensioenen der hoofd- en hulponderwijzers een derde door den Staat zal worden vergoed. Eigenlijk is dit artikel daar niet op zijne plaats. Het anticipeert op § 3 waar van de kosten van het onderwijs gesproken wordt, die er voor rekening van *de Gemeenten* worden gelaten. Het wordt en *désespoir de cause* bestreden door de heeren de Poorter en van Deinse, die, van meening zijn, dat de Staat de kosten van het onderwijs moot dragen. De minister van Binnenl. Zaken vergenoegt zich met het antwoord: Blijkens de gewisselde stukken heeft de meerderheid der Kamer gewild, dat de Gemeenten de kosten zullen dragen. ('t Is volkomen waar. De meerderheid heeft beslist, zegt de minister; de quæstie is uitgemaakt. Hetgeen voor de Regering zoo veel beteekent als het *Roma locuta est* voor den Katholiek. Art. 28 wordt intusschen slechts met 35 tegen 23 stemmen aangenomen, zoodat de meerderheid nog zoo heel groot niet is. Evenwel, daarmeê is reeds incidenteel door de Kamer eenigermate het beginsel aangenomen, dat de Gemeenten staan voor de kosten van 't lager onderwijs.) Daardoor is niet afgeschrikt de heer Sloet tot Oldhuys, die bij 't eerste artikel van § 3, *kosten van 't lager onderwijs*, dat is bij art. 30 der wet, in den vorm van een amendement, het voorstel doet, om die kosten ook op den Staat te doen drukken, en slechts voor zoo ver op de Gemeenten, als zij niet komen ten laste van den Staat of op andere wijze worden gevonden. Het is eene zeer beduidende tempering van het voorstel der Regering, dat evenwel in beginsel gehandhaafd blijft. Hij motiveert zijn amendement daarmeê, dat de Gemeenten ten gevolge van een verkeerd en schadelijk administratief beheer, reeds onder koning Willem I ingevoerd, gebukt gaan onder een grooten, veelal te zwaren schuldenlast. De strekking van dat beheer is geweest, om staatsuitgaven ten laste der Gemeenten te laten. Hij noemt onder anderen op, kosten voor de nationale militie, den burgerlijken stand, het kadaster, de transportkosten van misdadigers, de verplegingskosten, enz. enz. De uitkomst daarvan is, dat vele Gemeenten gedrukt zijn en niet meer kunnen opbrengen. Hij maakt zich derhalve bezorgd, niet slechts voor de gemeentekassen, maar evenzeer voor het lager onderwijs, dat niet bloeijen kan als de bron ontbreekt, die haar moet voeden. Daarentegen merkt hij op, dat bij den Staat de schatkist niet slechts overvloeit, maar daarenboven nieuwe bronnen van inkomsten zich gemakkelijk openen kan. Hij rigt derhalve een gemoedelijk woord tot den minister van Binnenl. Zaken, en bidt hem, dat hij het volksonderwijs: 't welk hij met prijsbaren moed ondernomen heeft te regelen, niet door de finantieële quæstie zal gaan verslimmeren.

Behalve het amendement van den heer Sloet zijn nog anderen voorgesteld. De heer Reinders verlangt de helft der jaarwedden van het onderwijzend personeel door den Staat te doen betalen.

De heer van der Linden heeft iets anders op het oog. Hij wenscht te gemoet te komen aan de Gemeenten, die slechts daarom meer scholen behoeven, omdat de bevolking vrij van elkander verspreid ligt. De meerdere scholen, die daarom noodig mogten zijn, verlangt hij te doen bezoldigen door den Staat en de provincie, elk voor de helft. Hij bewijst het door voorbeelden, dat sommige Gemeenten, in dergelijke omstandigheden verkeerende, onmogelijk kunnen voorzien in al de kosten, in art. 31 opgenoemd.

De heer van Bosse intusschen heeft tegen al de amendementen bezwaar. Hij meent, dat art. 35 voorziet in het verlangen van de voorstellers der amendementen. Omtrent dat van den heer van der Linden is die bemerking allezins gegrond, maar zulks is niet volkomen het geval met het amendement van den heer Sloet, dat verder gaat dan art. 35, en volstrekt niet het geval met het amendement van den heer Zijlker, hetwelk zich geheel buiten het art. 35 beweegt. De heer van Bosse maakt zich bezorgd, dat men te veel op den Staat wil leggen. En hij oppert de zeer gegronde aanmerking, dat als de staatsinkomsten in de laatste jaren zijn toegenomen, daarnaast moet worden gelet op eene groote uitzetting van uitgaven, gepaard aan eene belangrijke afschaffing van accijnsen. Intusschen, minder juist is de Spreker, als hij de beteekenis der amendementen van de heeren Sloet en Reinders bespreekt. Hij geeft daaraan eene grootere strekking, dan zij werkelijk hebben.

Den heer Thorbecke bevreemdt het, dat de minister van Finantiën niet tegenwoordig is, om de verlangde inlichtingen te geven omtrent de finantieële zijde van het vraagstuk. De Spreker meent

1°. dat de kosten van het onderwijs eene gemeentezaak zijn.

2°. Hij ziet in de amendementen het gebrek, dat zij steunen op de gelijkheid van een beginsel dáár, waar de grootste verscheidenheid van behoefte bestaat. (Dat bezwaar geldt tegen het amendement van den heer Reinders en dat van den heer Sloet, maar volstrekt niet tegen dat van den heer van der Linden.)

3°. Hij meent dat de Staat, ten gevolge dier amendementen, in verband gebragt met art. 17 en 19, zou kunnen worden gebonden door een gemeente-besluit. (Hetgeen ook weer niet gansch juist is. De Regering kan immers zich-zelve ontbinden krachtens art. 13.)

4°. In al de geopperde bezwaren kan worden voorzien bij art. 35, dat hij in dien zin door een amendement voorstelt te wijzigen. Volgens dat amendement zal art. 35 luiden als volgt:

»Indien wij, na onderzoek door Gedeputeerde Staten, en de Provinciale Staten gehoord, oordeelen dat eene Gemeente door de uitgaven, tot eene behoorlijke inrigting van het lager onderwijs vereischt, te zwaar zal worden gedrukt, wordt in het ontbrekende door de provincie en het Rijk, elk voor de helft voorzien."

Er volgt eene woordenwisseling tusschen verschillende sprekers. Wij stippen daarvan alleen dit aan, dat volgens eene berekening van den heer Dirks de aanneming der amendementen den Staat zou komen te staan op eene jaarlijksche uitgave van 1½ millioen.

De minister van Binnenl. Zaken vereenigt zich met de bestrijders der amendementen, uit hoofde van het finantieël bezwaar van den Staat. Hij heeft berekend, dat als de Staat zich belast met de traktementen van het onderwijzend personeel op de lagere openbare scholen, de kosten daarvan 3 millioen zouden bedragen. Slechts de helft daarvan zou reeds eene belangrijke som zijn. Hij meent, dat bij art. 35 kan worden overwogen wat te doen voor Gemeenten, die al te zeer bezwaard zijn om behoorlijk voor 't onderwijs te kunnen zorg dragen.

De quæstie intusschen is niet afgehandeld en zal van dag tot beslissing komen.

Dan, gedurende den loop van de beraadslagingen van gisteren, is behalve de algemeene quæstie van de kosten van onderwijs, eene bijzondere voor Noord-Brabant behandeld. Wij hebben daarvan reeds vroeger een woord gezegd naar aanleiding van het advies, dat door den rijks-advokaat te dier zake is uitgebragt. Wij zijn den heer Faber dank schuldig, dat hij die quæstie in hare volle hardheid, in hare schreeuwende onbillijkheid ten aanschouwe van gansch Nederland heeft ten toon gesteld. Want zijne argumentatie is eene tentoonstelling van de pretentie der Regering, die aan eene spoliatie, eerst nu na twee eeuwen, de voltooijing trachtte te bezorgen, waarvoor zij, die Noord-Brabant gespolieerd hadden, altijd waren terug gedeinsd.

De quæstie werd gisteren staatsregtelijk en geschiedkundig bij de Kamer geïntroduceerd door een redevoering van den heer Meylink, rijk aan eenen schat van kennis, de vrucht zijns veeljarigen en onvermoeiden arbeids, blijkbaar ook in de twee volumen door hem uitgegeven, waarin hij verzameld heeft alle officiëele stukken, die betrekkelijk het onderwijs belang hebben en in andere verzamelingen geen plaats hebben gevonden. Wij laten hier het beknopt verslag van zijne rede volgen:

De heer Meylink gelooft dat er grond bestaat voor het verzoek om de woorden der mem. van toelichting en beantwoording op dit artikel, bepaaldelijk die welke betrekking hebben op de jaarwedden van bepaalde onderwijzers uit 's lands kas, eenigzins te verzachten, en dat art.-zelf eenige aanvulling te doen ondergaan in den geest van het amendement van den heer Sloet. Spr. gelooft toch dat het regtsgeleerd, bloot juridiek, advies van den Rijksadvokaat, door de eigenaardigheid daarvan, hier, waar het, het *jus publicum* alleen geldt, niet wel te stade komen kan; ten andere zijn sedert eene menigte omstandigheden bekend geworden, die, had de Rijksadvokaat daarvan kennis gedragen, hem gewis eene geheel andere voorstelling der feiten, geheel andere juridieke overwegingen en een tegenstrijdig advies zou hebben doen schrijven. Spr. brengt die latere ontdekkingen in herinnering. Hij begint met den tegenwoordigen feitelijken toestand der betaling van zekere jaarwedden aan onderwijzers uit 's Rijks schatkist, en klimt geleidelijk tot den oorsprong daarvan op. Thans is op de begrooting voor jaarwedden, enz. voor onderwijzers en onderwijzeressen op de lagere scholen uitgetrokken een post van *f* 156,000; die som wordt verdeeld over al de provinciën, naar vroeger gebruik en naar wezenlijke behoeften. Die som is door successieve opklimming tot dat bedrag gekomen. Blijkens de door Spr. deswege gedane nasporingen, is van 1815 tot 1857 regelmatig en onafgebroken de betaling van jaarwedden aan bepaalde onderwijzers toegestaan, en zijn alle provinciën daaraan deelachtig geweest. Dat steunde op de bepalingen van een besluit van den souv. Vorst van 20 Maart 1814, waarbij een vroeger bestaand gebruik geëerbiedigd werd; men zag in dat gebruik zeker verkregen regt. Men bleef zich gelijk. Men had voor de bezoldiging der predikanten dit gebruik als een verkregen regt beschouwd. De onderwijzers waren evenzeer uit 's lands geldmiddelen bezoldigd geweest; zelfs gedurende het fransche bewind, krachtens den duidelijk uitgedrukten wil van Napoleon. Spreker beroept zich op de stukken deswege, in zijne »geschiedenis der wet van 1806" voorkomende. De heer van den Ende steunde zich op het keizerlijk dekreet van 18 Okt. 1810, waarbij in art. 50 was vastgesteld: »*Tous les établissements d'instruction publique. Leurs dépenses seront payées comme par le passé.*" De Keizer-zelf had, bij zijn dekreet van 21 Febr. 1811, waarbij de vereeniging der goederen van geestelijken oorsprong met de domeinen werd bevolen, bepaaldelijk daarvan uitgesloten die goederen, wier inkomsten strekten voor het openbaar onderwijs.

Spr. brengt nog andere stukken bij, ten einde den oorsprong, de aanleiding, hij zou zeggen het *regt* tot deze betaling te doen uitkomen. Hij twijfelt niet of bij het departement van Financiën en bij de administrateuren der Domeinen bestaan de bewijsstukken in deze voor alle provinciën; hij gaat nu speciaal de geschiedenis der bedoelde jaarwedden voor Noord-Brabant na. Uit de notulen van het Staatsbewind blijkt niet alleen dat der provincie Brabant subsidie verleend werd tot betaling der jaarwedden van onderwijzers, maar wat meer is, dat bij besluit van 28 Nov. 1803 aan dat departement in admodiatie werden gegeven de inkomsten uit de geestelijke goederen en wel van de vijf geestelijke comptoiren aldaar, waarin onder uitdrukkelijk »beding, dat door hetzelve de lasten en uitkeeringen op de voorschreven comptoiren geaffekteerd, speciaal de gewone betalingen aan kerk en scholen zullen worden betaald." De uitgifte in admodiatie werd door het Wetg. Ligch. den 17 Dec. goedgekeurd. Het is de notoriété publique dat de bedoelde betaling in de 17e en 18e en in het begin der tegenwoordige eeuw heeft plaats gehad en uit de rekeningen te staven. Want waaruit geschiedde in vorige eeuwen deze betalingen? Uit de geestelijke comptoiren. Het volgt uit de wettelijke bepalingen uitgevaardigd door de Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden en de stukken. Spr. brengt daarvan eenige bij, o. a. ook een belangrijk handschrift, door den geleerden rektor te 's Hertogenbosch, den heer Dr. Hermans, hem verstrekt, waaruit blijkt, dat door het onderwijzend personeel van vele Gemeenten van zijne vroegere inkomsten afstand werd gedaan tegen de toezegging eener vaste jaarlijksche uitbetaling van *f* 200, welke som in alle rekeningen der geestelijke comptoiren dezelfde is. Deze afstand, deze overeenkomst geschiedde ten behoeve, ten nutte der Gemeente, wier kinderen het onderwijs genoten;

terwijl het traktement der onderwijzers bij overeenkomst was toegezegd. De Staat, al die geestelijke comptoiren in lateren tijd in zijne schatkist overbrengende, vermeende, en Spr. oordeelt te regt, aan die uitkeeringen gebonden te zijn; de Staat bleef tot den huidigen dag deze betalingen gestand doen.

Spr. laat deze feiten aan de schatting van den zoo staatsregtkundigen minister van Binnenlandsche Zaken, aan zijne wijsheid, ja aan zijne voorzigtigheid. Hij eindigt met de verklaring, dat hij te meer aan de handhaving van het bestaande hecht, daar bij deze wet de lasten der Gemeenten reeds zeer zijn vermeerderd, waartegen hij gewis zoude geijverd hebben, ware hij er door ongesteldheid niet in verhinderd. Hij beaamt van harte de verbetering van den onderwijzerstand; maar overbelasting eener Gemeente is de bron van eene reeks van nadeelen, ten spijte zelfs van den Staat en ook van het schoolwezen en onderwijs.

De heer Hengst drukt alleen op het punt van *billijkheid*, waarin hij zelfs den rijksadvokaat Faber aan zijne zijde heeft. Hij meent dat, wáár een twee-honderdjarige uitbetaling heeft plaats gehad zelfs onder alle regeringsvormen, daar zeer zeker de billijkheid van den voortduur er van pleit. Hij merkt op dat, indien hier het regt zich kon doen gelden, dan nog op het spreekwoord zou moeten worden gelet: *Summum jus, summa injuria.*

De heer Meeussen brengt hulde aan de historische naauwkeurigheid van het werk van den heer Meylink, waarnaar hij dikwerf verwijst. (Men kan het niet te dikwijls doen; want daarin ligt een schat verborgen, dien wij eenmaal helder in het licht wenschen gesteld te zien. Mogt de heer Meylink-zelf zich daartoe aan het werk zetten. Niemand voorzeker kan beter dan hij de slotsom opmaken van de door hem geleverde stukken.) De heer Meeussen staat kort stil bij de stukken van Ged. Staten van Noord-Brabant, en drukt er op, dat de Regering de zaak op een verkeerd terrein heeft gebragt. Er is hier geen quæstie van bijzonder regt, maar van publiek regt. Het heeft hem ook zeer verwonderd, dat de Regering deze zaak in handen van den rijksadvokaat heeft gesteld, alsof er hier quæstie is van een gewoon geding. In het advies van den rijksadvokaat wordt o. a. gezegd: »De Staten-Generaal waren derhalve in de generaliteitslanden, ten gevolge van het *jus belli* van de vernietiging der regten van de R. K. Kerk en van de geestelijkheid, van de konfiskatie der geestelijke en kerkelijke goederen, en van het munstersche vredestraktaat, volkomen bevoegd om ten aanzien dier goederen en derzelver inkomsten als eigendom van den Staat te handelen, zoodanig als zij meenden in het belang van den Staat te behooren. Zij konden vrijelijk en naar welgevallen beschikken over de geestelijke, kerkelijke episkopale, pastorale en kostorale goederen, zonder in die beschikking eenigzins beperkt te zijn door de bestemming, welke die goederen of derzelver inkomsten vroeger gehad hadden." Spr. kan dit niet zoo volkomen toestemmen; hij meent, dat ook de lasten blijven kleven op de goederen, die door konquest in bezit zijn gekomen. Maar Spr. laat de vraag van het strikt regt geheel daar. Het is een feit, dat gedurende twee eeuwen Noord-Brabant in het doorloopende bezit is van die subsidiën, en zou men dan nu dat bezit konfisqueren, waarvoor men zelfs is teruggedeinsd in de tijden van geweld en van het *jus belli*. Hij wenscht dus, dat de subsidiën, die hier voor tot dus verre op de begrooting zijn uitgetrokken, behouden blijven; buitendien vloeijen uit deze wet reeds vele bezwaren voor de Gemeenten voort. Hij zou gaarne eene geruststellende verklaring van den minister ontvangen, doch hij zal welligt een amendement voorstellen, dat het regt in het midden latende, de feitelijkheid voor het vervolg niet meer onmogelijk zal maken, iets dat uit de tegenwoordige redaktie van art. 30 wel volgt. Het amendement van den heer Sloet zal wel hetzelfde effekt hebben, maar toch niet geheel en is ook met een ander oogmerk voorgesteld.

De heer Luyben ondersteunt wat door de heeren Meylink en Luyben is aangevoerd. Hij licht de gronden, aan den feitelijken toestand ontleend, nader toe, en drukt behalve op de billijkheid, vooral ook op de staatkundige zijde der quæstie, die *hier* van geen gering belang is. (Er is immers hier spraak van 't ophalen en het doen gelden van een schromelijk onregt over twee eeuwen Noord-Brabant aangedaan!)

Sommige andere Sprekers hebben deze quæstie aangeraakt; doch alleen om het regt te betwisten; hetgeen zij evenwel niet gedaan hebben. De heer van Rappard heeft de regtsquæstie ter zijde gelaten, omdat, naar zijne overtuiging, de voortduur der uitbetaling door de billijkheid wordt gevorderd. Ook de heer van Bosse er kent die billijkheid. En zelfs de minister van *Binnenl. Zaken* heeft eindelijk, ofschoon hij het *regt* blijft betwisten, erkend, dat de quæstie van *billijkheid* in eenen zin kan worden beslist. Maar hij meent, dat [illegible] kan komen, dewijl het artikel [illegible] van onderwijs slechts voor rekening van de Gemeenten [illegible] voor zoo ver in die kosten niet op *andere* wijze wordt voorzien.

Daarmede is [illegible] Meeussen in den stand der quæstie niet te vreden. (En om de waarheid te zeggen art. 30 is eigenlijk gemaakt om aan den voortduur dier subsidiën een eind te maken.) De heer Meeussen vindt gene zekerheid, dat de subsidiën weer op de begrooting van 1858 zullen verschijnen. Hij zal daarom welligt aan het slot der wet eene overgangsbepaling voorstellen.

Wat daarvan ook kome — dit rezultaat mag als verkregen worden geacht, dat de subsidiën voor Noord-Brabant, onder welken vorm dan ook, zullen worden behouden.

Men spreekt van eene spoedig ophanden zijnde oproeping van de leden der Eerste Kamer der Staten-Generaal, hoofdzakelijk om het ontwerp op het onderwijs, waarvan men de aanneming door de Tweede Kamer nog in den loop dezer week te gemoet ziet, in behandeling te nemen.

De 10 Julij ll. had eene algemeene vergadering plaats van de deelhebbers in de meel en broodfabrieken opgerigt door de Vereeniging voor Volksvlijt.

De voorzitter nam het woord en wees op de moeijelijkheden, welke de oprigting der eerste fabriek hadden in den weg gestaan. De dag van heden kan men daarom met vreugde begroeten. De eerste fabriek is reeds in werking en voldoet aan alle eischen. De fabriek is geijkt door hetgeen zij sints eenige weken produceerde. Het is waar de eerste uitkomsten hebben niet voldaan, doch de wijze waarop het brood om zoo te zeggen thans in het opgerigte depôt bijna weggeraapt wordt, bewijst hoe zeer men thans het doel heeft bereikt.

Spreker wees op de waarde van het brood sedert eeuwen en de noodzakelijkheid eener betere bereiding in verband met den vooruitgang der nijverheid. Zooals de fabriek thans is ingerigt, kan zij elken dag in de behoeften van 20,000 personen voorzien, en het graan des ochtends daar heen gebragt, is denzelfden avond tot brood gevormd, onafhankelijk van weer en wind. Aan prof. Bleekrode komt de eer der technische inrigting toe.

Hierna werd de vergadering voor geopend verklaard.

Prof. Bleekrode bragt nu het verslag der oprigting uit. Spr. vertrouwde dat de bezigtiging der broodfabriek door de aandeelhouders de beste inleiding tot dit verslag is. Binnen tien maanden was de fabriek van den grond opgetrokken en is thans in dien staat dat zij zich naast de beste in Europa mag plaatsen. Na de overtuiging, die men had opgedaan dat eene goede broodfabriek eene eigene meelbereiding moest bezitten, had men tot de oprigting eener meel- en broodfabriek besloten hoewel de kosten daardoor aanmerkelijk toenamen. Na lang zoeken was het eindelijk in Mei 1856 gelukt een geschikt terrein te vinden, dat op het einde dier maand werd aanvaard en waarop het gebouw door den architekt Leliman alhier werd opgetrokken. De modellen werden in het buitenland opgezocht. De graanmolen werd uit België geleverd en is zoo ingerigt dat de produktie zoo noodig met 50 pCt. kan worden vermeerderd door de bijvoeging van twee paar steenen. De stoomketel is van eene nieuwe konstruktie. Ook het ketelhuis is met het oog op uitbreiding aangelegd. Om oekonomische redenen was men verpligt de machine van twee ijzeren schoorsteenen te voorzien. Den 22sten Julij 1856 had de aanneming plaats door wijlen den heer H. Rietsnijder, die ook het leggen der fondamenten aannam. Bij het overlijden van dien aannemer belastte zich de heer J. Rietsnijder, zijn broeder, met de voltooijing. De ovens waren door belgische werklieden gebouwd en in navolging van die in het *Hospital St. Jean* te Brussel, vermeerderd met nieuwe ontdekkingen, te zamengesteld. In de helft van April 1857 werd de eerste proeve genomen. De chef-molenaar was uit Frankrijk afkomstig. Wat baatte het inlanders te kiezen, die niet met de werktuigen konden omgaan, al waren deze nog zoo voortreffelijk. Even als over de overige geëmploijeerden, had men ook alle redenen om over den direkteur tevreden te zijn. Even als andere nieuwe zaken had men vooral hier waar het eene geheele nieuwe inrigting gold, in den beginne met mislukte pogingen te kampen en die te overwinnen. De machines zijn zoo ingerigt dat men brood van alle soorten kan vervaardigen, hoewel men besloot geen luxe-brood te bakken. Hoewel geene openbare aankondiging van de opening geschiedde, waren reeds 7815 Ned. ponden brood verkocht. Thans nu men van de uitkomst zeker is, zal de openbare aankondiging morgen plaats hebben, hoewel nog een en ander ter verrigting overblijft.

Ten slotte rigtte de spr. het woord tot de leden der kommissie voor de oprigting en bedankte hen voor hunne onvermoeide pogingen tot daarstelling der zaak.

De voorzitter zeide nu dat het door het oprigten eener brood- en meelfabriek noodig was geworden nog een kapitaal van *f* 20 à *f* 25.000 bijeen te brengen, verdeeld in 200 à 250 aandeelen, waartoe de gelegenheid tot inschrijving voor de tegenwoordige deelhebbers in de volgende week zal worden opengesteld.

Op voorstel van den voorzitter werd besloten de tegenwoordige commissarissen tot adviserende commissarissen te benoemen, voor zoo verre, [illegible] tot commissaris te worden gekozen, terwijl de vacatures door de commissie zullen worden aangevuld. Tot directeur der fabriek werd benoemd de heer F. F. Bruining met een salaris van *f* 1500.

De heeren Cluwen, Swart en Tideman werden gekozen om de op te maken notulen dezer vergadering na te zien.

Op voorstel van den heer Romein zal de direktie der kommissarissen voorstellen het plan der tegenwoordige fabriek aan de Maatschappij van bouwkunde ter openbaarmaking af te staan.

Aangezien de heer Bleekrode allen die reden tot aanmerking hadden verzocht had die openhartig mede te deelen, vatte de heer Grootjan het woord op en deed eenige opmerkingen omtrent de brood- en meelbereiding welke, naar zijne meening niet aan het doel zoude beantwoorden, waarop echter door de direktie werd gerepliceerd, terwijl de heer Bleekrode den heer Grootjan bovendien verzocht de fabriek eens in haar geheel te komen onderzoeken. Hoewel hij zich te vreden verklaarde met de gegevene inlichtingen werd die uitnoodiging door den heer Grootjan aangenomen.

Daarna is de vergadering gescheiden.

Bij koninklijk besluit van 27 Januarij ll. werd de Notaris J. J. H. H., te Terheyden, als zoodanig verplaatst naar Breda, terwijl in zijne plaats tot Notaris te Terheyden benoemd werd de heer G. A. v. G. Nadat de beide titularissen den bij de wet op het Notarisambt voorgeschreven eed hadden afgelegd en terstond daarna hunne nieuwe betrekkingen hadden aanvaard, bleef eerstgemelde onder zich houden de minuten, registers en repertoria, die zoo van hem zelven als van zijnen ambtsvoorganger te Terheyden onder hem berustende waren. Het O. M. bij de arrond. regtbank te Breda beschouwde dit feit als eene overtreding der wet op het notarisambt, die in art. 62 beveelt: dat *van het overlijden, van het ontslag en van de verplaatsing naar een ander kanton* van eenen notaris, binnen 24 uren aan den officier bij de arrondissementsregtbank moet worden kennis gegeven, opdat door de regtbank ten spoedigste worde overgegaan tot de aanwijzing van een tijdelijken bewaarder, aan wien bij art. 65 wordt opgelegd de verpligting om binnen veertien dagen nadat de nieuw benoemde notaris zijne betrekking zal aanvaard hebben, aan dezen te overhandigen al de overgenomen stukken, wordende de niet nakoming dezer verpligting in art. 66 strafbaar gesteld met eene geldboete van *f* 10 voor iedere ingegane week verzuim. Bij arrest van den Hoogen Raad, op den 26 Junij jl. gewezen, bekrachtigende een vonnis der regtbank te Breda van den 31 Maart bevorens, is aangenomen, dat de bepaling van art. 62 niet toepasselijk is op den notaris, die van de eene gemeente naar eene andere, binnen *hetzelfde* kanton verplaatst wordt en de notaris J. J. H. H. mitsdien, vermits de gemeenten Breda en Terheyden in één kanton gelegen zijn, volkomen geregtigd was de minuten, registers en repertoria, door hem als notaris te Terheyden opgemaakt of aldaar van zijnen ambtsvoorganger onder hem berustende, naar zijne nieuwe standplaats Breda over te brengen en door het niet overhandigen dier stukken aan zijnen opvolger te Terheyden geene wettelijke verordening heeft overtreden.

In de zitting van het kantongeregt te Doesborgh, van 1 Julij 1857, is de volgende vrij zonderlinge zaak behandeld:

De heer G....., dentiste te Amsterdam, eischer.

Vrouwe J. H. L. de B., echtgenoot van den heer J. v. B.....d, gedaagde, tot voldoening eener som van *f* 50, als restant van den overeengekomen prijs van *f* 200 voor de vervaardiging en levering van een ratelier of kunstgebit, waarop bij de aflevering in Augustus 1856 reeds *f* 150 was betaald, en voor de resterende *f* 50 een uitstel was verleend tot Januarij 1857.

Gedaagde, die zich door haren echtgenoot op de teregtzitting liet vertegenwoordigen, beweerde niet alleen ongehouden te zijn tot voldoening der resterende *f* 50, maar deed tevens eenen eisch in rekonventie tot terugbetaling door den eischer der aan hem bereids gegevene *f* 150, tegen teruggave van het gebit, op grond dat het vervaardigde voorwerp, ten processe aanwezig, niet aan de vereischten om daarmede vleesch te eten, voldeed en zij daarvan niet als van een behoorlijk gebit konde gebruik maken. Zij heeft echter, nadat de eischer den hem door den regter opgelegden suppletoiren eed: »dat het door hem vervaardigde ratelier bij de aflevering was goed, soliede en naar de kunst bewerkt, en dat de veranderingen daaraan gebragt, waardoor het nu niet meer als voldoende kon worden beschouwd, op uitdrukkelijk verlangen van gedaagde en zelfs tegen den zin van den eischer daaraan door hem waren bewerkstelligd," had afgelegd, de gevorderde *f* 50, met de kosten al aanstonds betaald, en geen vonnis in deze zaak verlangd.

Het gisteren aangeboden ontwerp van wet, tot bevordering van den aanleg van spoorwegen, houdt in: 1°. het beschikbaar stellen eener som van *f* 100,000, voor kosten van voorbereidende werkzaamheden; 2°. tot daarstelling van een fonds tot aanmoediging en ondersteuning van den aanleg van spoorwegen; en 3°. [illegible]

registratieregt op den overgang van vaste goederen, benoodigd voor den aanleg van spoorwegen.

Met den aanvang van een nieuw leerjaar, op den 1sten September dezes jaars, kunnen in 's Rijks veeartsenijschool te Utrecht, als kweekelingen worden opgenomen, tegen betaling van ƒ 350 's jaars, zij die hun zestiende jaar hebben bereikt, doch niet ouder zijn dan 24 jaren.

Bij den minister van Finantien is ontvangen een coupon groot ƒ 1.23½, door een onbekende, onder het postmerk Amsterdam van den 9 dezer, ten behoeve van 's Rijks schatkist ingezonden.

'sGRAVENHAGE, 13 Julij. H. M. de koningin verzeld van den jeugdigen prins Alexander, benevens H. D. gevolg is heden morgen ten 12 ure uit de rezidentie vertrokken, tot het doen van hare reis naar Londen.

— Heden morgen is de russische admiraal Glazenapp [illegible] rezidentie naar H. M. de koningin-moeder te Soestdijk vertrokken, ten einde bij H. M. zijne opwachting te maken bij gelegendheid van den verjaardag van H. M. de keizerin-moeder van Rusland, welke verjaardag heden gevierd wordt.

[illegible] M. de Koning heeft aan den blaauwverwer Fenger eene gift van vijftig gulden geschonken, om in zijne eerste behoeften te kunnen voorzien.

HARLINGEN, 11 Julij. Op een alhier in de haven liggend kofschip heeft men het want van den grooten en bezaansmast, benevens sommige hoofdtouwen half doorgesneden, derwijze dat scheepsvolk en schip in groot gevaar zouden geraakt zijn, zoo men, zonder dit te bemerken, in zee gekomen ware. Aan de ijverige nasporing der politie moge het gelukken, zoodanige laagheid de verdiende straf te doen ondergaan. *(H.)*

ROTTERDAM, 13 Julij. De brugwachters alhier zijn heden voor het eerst in uniform gekleed, welke uniform gelijk staat met de agenten van policie te water, uitgezonderd de sabel.

— Heden werd door het bestuur der rotterdamsche Diergaarde aanbesteed, het [illegible] te leveren volgens bestekken en teekeningen; 1. Een gebouw voor den direkteur, aannemer de heer C. Akveld te Rotterdam, voor de som van ƒ 14,956; 2. Een gebouw voor de dieren, aannemer de heer C. M. van Senis te Rotterdam, voor de som van ƒ 23,891; 3. Een gebouw voor magazijn, aannemer idem, voor de som van ƒ 6500. Deze onderneming die reeds 1100 leden telt, gaat zeer in bloei vooruit en heeft zich te verheugen in eene algemeene medewerking.

ALKMAAR, 12 Julij. Ter kaasmarkt van den 10den dezer waren aangevoerd 621 stapels kaas, wegende te zamen 139,756 Ned. ℔.

De prijs was: kleine ƒ 28,25; kommissie ƒ 26,50; middelbare ƒ 27 per Ned. ℔.

'sHERTOGENBOSCH, 12 Julij. Heden overleed alhier een onzer achtenswaardigste burgers, een van de aan land en vorst getrouwste en oudste staatsdienaren, de heer Mr. A. G. Verheijen, kommandeur der orde van den Nederl. Leeuw, oud lid van de Tweede Kamer en laastelijk van de Eertse Kamer der Staten-Generaal, oud maire en later oud burgemeester der stad 's Hertogenbosch, in den ouderdom van 87 jaren.

ZUTPHEN, 11 Julij. Op de laatst alhier gehoudene markt, waren de prijzen van granen, boter en aardappelen, als volgt: tarwe ƒ 13 a 14; rogge ƒ 7,30 a 8,25; boekweit ƒ 8 a 9; boter ƒ 17,50 a 18,25; aardappelen ƒ 3 a 3,50.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 Julij. De Keizerin en graaf Walewski worden te Parijs terug gewacht.

— Het gerucht is algemeen verspreid, dat weer een nieuwe moordaanslag op den Keizer, en wel te Plombières beproefd is. De een zegt, dat Z. M. door een dolk, de ander dat hij door een kogel ligt gekwetst is. Dit gerucht is geheel valsch. Brieven ten minste, uit Plombières heden ontvangen, stellen de onwaarheid van dit praatje buiten allen twijfel.

— Te Valenciennes en in hare omstreken heeft Woensdag avond jl. een verschrikkelijk onweder gewoed. De bliksem is in vele woningen geslagen. Een man is daardoor gedood, terwijl nog andere ongelukken ontstaan zijn.

— Uit Modena wordt gemeld, dat de Paus den 4den dezer dit stadje verlaten heeft, en tot aan de grenzen door den hertog is teruggeleid.

— Nadere bijzonderheden nopens de laatste italiaansche beweging worden van dag tot dag bekend. Daaronder behoort dat de gevonden dolken te Genua van een weerhaak voorzien waren; van het spits tot aan het hecht is het scherp als een zaag geveild. De zaamgezworenen droegen een wit lint als herkenningsteeken. Uit eene goede bron verneemt men, dat alle gevonden wapens uit engelsche fabrieken afkomstig zijn.

— Er heeft eene plegtige verzoening plaats gehad tusschen de dorpen Perfugas en Bortigadas (Sardinië), wier inwoners sedert meer dan eene eeuw in voortdurende oneenigheid (vendetta) leefden. Het verdient opmerking, dat een beruchte bandiet, Pietro Marras, geboortig van Perfugas, die sedert 22 jaren de schrik van die streken was, deze toenadering heeft tot stand gebragt. Hij verkreeg een vrijgeleide van de Regering, ten einde bij de plegtigheid der verzoening te kunnen tegenwoordig zijn. Tevens werd hem te kennen gegeven, dat, als hij zich wilde gevangen stellen en aan een regterlijk onderzoek onderwerpen, hij vrijgesproken zoude worden, uit aanmerking van de belangrijke dienst die hij den lande bewezen hed. Hij weigerde zulks en keerde dadelijk na den feestmaaltijd naar de bosschen terug, zeggende: »de vogels zijn beter in het woud dan in de kooi."

— De *Droit* geeft het volgende verhaal van een afschuwelijke en allerwreedste kriminecle zaak, welke eerstdaags voor het geregtshof van Pontvedra in Spanje behandeld zal worden:

»Een grijzaart, tot een behoeftig gezin behoorende, verkeerde sinds lang in eene soort van geestverbijstering die hem onbewust maakte van alles wat er om en bij hem voorviel, zoodat hij een zeer zware last voor zijnen zoon werd. Die grijzaart was zeer dik. De zoon stelde aan een zijner buren voor hem (zijnen vader) te verkoopen en hem te laten smelten om er het vet uit te halen, waarvoor de zoon 800 realen (ruim ƒ 100) zou ontvangen. De koop werd gesloten, maar naar het schijnt heeft de kooper aan dezen of genen in vertrouwen medegedeeld welk een winst hij er mede hoopte te maken, en derhalve kwam het feit ter kennis van de Justitie. Verkooper en kooper werden gevat en wel in tijds, want alles was gereed om de misdaad te volbrengen; zelfs de ketel was aangeschaft waarin de ongelukkige grijzaart moest gekookt worden."

ENGELAND.

LONDEN, 12 Julij. De heer Thackeray stelt zich kandidaat als parlementslid voor Oxford.

BELGIË.

BEVEREN BIJ ANTWERPEN, 12 Julij. Het is een opbeurend verschijnsel onzer dagen, dat de kunst, vooral de gewijde, zich zoo gunstig ontwikkelt en opbeurt uit den staat van verval, waaraan zij, in de laatst verloopen eeuwen, verkwijnde.

Alomme bespeurt men een nieuw, verjongd leven in de te lange miskende christelijke kunst, die met reuzenschreden vooruit snelt, en, reeds nu, de meesterstukken der middeneeuwen ter zijde streeft. Is de eerste oorzaak van dien vooruitgang toe te schrijven aan het, van reinen godsdienstzin doortrokken genie van kunstenaars, die, vóór alles, katholiek zijn, ze is niet minder te danken aan het welgevallen, waarmede een geloovig publiek heden ten dage ware kunstwerken begroet.

Een nieuw bewijs en van dien vooruitgang der christelijke kunst, en van dien bijval, welken zij ontmoet, heeft de parochie Beveren bij Antwerpen te danken aan het penceel van Eug. van Maldeghem.

Die beroemde schilder, vroeger met den *eersten* eereprijs van Rome bekroond, en, sinds lange, allergunstigst bekend, zoo door tal van godsdienstige stukken, die België's kerken en weldadige inrigtingen sieren, als door zijne sprekend gelijkende portretten der koninklijke familie, bezigt zijn penceel tegenwoordig aan de opluistering der reeds zoo schoone kerk van Beveren.

Die kerk bezit van hem, sinds eenigen tijd, zeven tafereelen, welke, met nog zeven anderen, die er eerlang aan toegevoegd zullen worden, gezamenlijk de *veertien statiën van den H. Kruisweg* zullen uitmaken.

De naam van van Maldeghem trekt van alle kanten kunstminnaars en kunstenaren van elken rang en stand naar Beveren heen, om daar dat sprekend doek, waarop het godsdienstige vernuft des schilders zijn vrijen loop gehad heeft, te bewonderen — en allen keeren terug, met de eenstemmige betuiging dat elk dier zeven tafereelen, in den vollen zin des woords, een kunstgewrocht is, dat der vlaamsche school ten hoogste eere verstrekt — en — dat de lijdensgeschiedenis nooit aandoenlijker is afgemaald, dan zij te Beveren is weder gegeven door het penceel van Eug. van Maldeghem.

Dat dan ook kunstminnaars uit den vreemde, en al degenen die reizen om iets schoons te zien, zich naar Beveren begeven! Zij kunnen zich daar vergasten op eene Tentoonstelling van meer dan 260 voorwerpen van kunst en waarde, en daaronder, bewonderen de zeven vermelde treffende meesterstukken van van Maldeghem. Zij zullen tevens met genoegen waarnemen de, uit zichzelve, schoone Kerk en de schilderachtige ligging van Beveren, dat een der schoonste vlekken van België is, en zoo digt aan den spoorweg van Antwerpen naar Gent ligt, dat alle spoortreinen tusschen deze twee handelsteden er *halte* houden.

De schoone verzameling der bewuste schilderijen van van Maldeghem is te bezigtigen in de zaal der tentoonstelling, welke alle dagen toegankelijk is, en waar tevens de gelegenheid open staat tot het verkrijgen van loten voor de verloting der 260 ten toon staande kunstvoorwerpen, die over een paar maanden zal plaats hebben. De opbrengst dier loterij is bestemd om de kerk van Beveren met dien schoonen kruisweg, *wiens gelijke niet bestaat*, te begiftigen; zoodat er mede gelegenheid is om, voor betrekkelijk geringe uitgave, tevens een goed werk te doen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 14 Julij.

BEVALLEN (10 Julij): M. E. Evers, geb. van Gent, D. — M. A. G. Steffelaar, geb. Hulstkamp, D. — (11 Julij): D. W. J. Schuiten, geb. Pont, Z.

OVERLEDEN (10 Julij): H. G. E. Stoffers, 10 m.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		11 JULIJ 4½ u. gebl.	13 JULIJ	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.				
Nederl. Bank	4				
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63$\frac{9}{16}$	63½	63$\frac{11}{16}$	63⅝
Dito Dito	3	76¾	76¾	76⅞	
Dito Dito	4	96½	96$\frac{7}{16}$	96½	
Amortisatie-Syndikaat	3½	91¼			
Aand. Handel-Maatsch.	4½	159¾	160	160½	160½
Oost-Ind. Leening	4½				
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening idem	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½				
Maatschappij van Weld.	4	64	64	64½	
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½				
Dito *Rothschild*	2½	53$\frac{5}{16}$	53$\frac{1}{16}$	53⅛	53$\frac{1}{16}$
Frankrijk, Certifikaten	3				
Spanje, Obligatiën	1½	25½	25½	25$\frac{9}{16}$	
Dito	3		43⅛	43$\frac{5}{16}$	43⅛
Dito Binnenlandsche	3	38	37$\frac{15}{16}$	38$\frac{1}{16}$	38$\frac{1}{16}$
Amortisable Schuld			5$\frac{9}{16}$		
Bewijzen Coupon			5$\frac{15}{16}$	5⅞	5⅞
Portugal, Obligatiën	3	46$\frac{1}{16}$	46$\frac{1}{16}$	46⅛	46$\frac{1}{16}$
Dito 1856	3	45½	45$\frac{7}{16}$		
Uitgestelde		[illegible]			
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5	105½	105¼	105⅝	105¼
Dito bij idem 1828/1829	5		103¾		
Cert. bij idem 1831/1833	5	94$\frac{15}{16}$	95		
Dito bij idem 1840	4	88¼	88⅛	88¼	88¼
Dito bij *Stieglitz*	4		88		
Dito Nieuwe	4				
Dito 5de Serie	5	98	98		
Dito 1855, 6de Serie	5	99⅞	99⅝	99¾	99⅝
Dito Adm. te Hamburg	5				
Dito dito te Londen	5				
Dito dito dito	4½	96⅝	96⅝		
Inschrijv. in Assignatiën	6		66		
Certifikaten van dito	6	67¼	67¼	67⅝	
Polen, Aand. 1835, fl. 500	ƒ	154½	154¾		
Obligatiën	4 pCt.	80½	80¼		
Pruissen, Oblig.	4½				
Aandeelen 1854	3½				
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5		78$\frac{5}{16}$		
Dito dito	4	62¼	62¾		
Dito Metalliek	5	76$\frac{9}{16}$	76$\frac{7}{16}$		
Dito Rente Amsterdam	5	87½	87$\frac{9}{16}$	[illegible]	
Dito Nationale 1854	5	78⅝	78$\frac{5}{16}$	78$\frac{5}{16}$	78$\frac{7}{16}$
Dito dito	2½	39¾	39⅝	39¾	39⅝
Weener Bankaktiën		ƒ 1167			
Dito Aand. fl. 250, 1839					
Dito dito „ 250, 1854	4 pCt.		319	320	
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5				
Dito bij *Rotschild*	5				
Denemarken, Obl. te Lond.	5	99½			
Dito	3				
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5	100⅛	100		
Dito 1839 van £ 100	5				
Dito 1843 „ „ 100	5				
Dito 1852	4½				
Sardinië	5				
Peru, Geldl. 1854	4½	79	79		
Dito te Parijs			58		
Ecuador, Oblig. 1855	1	14	14		
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4½				
Dito Uitgestelde	2				
Grenada, Obligatiën	3½	22$\frac{5}{16}$	22		
Dito Uitgestelde		6$\frac{5}{16}$	6½		
Mexiko, dito	3	21⅞	21¾		
Nrd Amer. Ph. *Hope en C.*, Lr. A		[illegible]			
Dito dito Lr. B		[illegible]			
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.	[illegible]			
Amerik. Bank-Aktiën			[illegible]		
Illinois Spoorw. Aandeelen		118	118¾		
Dito Oblig. Constr. Bons	7 pCt.	92½	92⅝		
Louisiana			100		
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5	5$\frac{11}{16}$	5$\frac{9}{16}$	5⅝	

Russ. Spoorw. [illegible]; Prost [illegible] 90; B. Sp. 28.

Vaste markt, bij levendigen handel in binnen- en buitenlandsche fondsen.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 4 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 13 Julij. Belg. leen. 2½ pc. 56⅛; Obligatiën 4½ pc. 97¼; Spanje 1½ pc. 25$\frac{1}{16}$; Binnenl. 3 pc. 38¼; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 80¼; id. Nationale 82.

PARIJS, 13 Julij. Fransche 4½ pc. 91.75; 3 pc. 66.95; 1½ pc. Spanje 25½; 3 pc. id. 37½; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. —.

MADRID, 10 Julij. 3 pc. Schuld 38,90; id. 1¼ pc 25,80.

LONDEN, 13 Julij. Cons. 92⅞; Spanje buit. 3 pc. 41⅞; id. 1½ pc. 25½; Rusl. 5 pc. 109½; id. 4½ pc. 96; Holl. 4 pc. 98; id. 2½ pc. 64; Sard. 5 pc. 89½; Braz. 101; Peru 4½ pc. 80½; Gren. uitg. 6½; id. werk. 22½; Mexiko 3 pc. 22½; Portugal 3 pc. 45½; Ecuador 13½; Venezuela 35; Wissel op Amst. —.—; Hamburg —.—.

WEENEN, 13 Julij. Met. 5 pc. 83⅞; Nationale 85; Bank-Aktien 1011; Credit Anst. 240; Wissel op Londen 10.09; Amst. —; Parijs —; Goud 7½; Zilver 4¼.

BERLIJN, 11 Julij. 4½ pc. Pr. Staatsch. 99⅞; 5 pc. Rusland 106½; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 18⅞; Amst. kort 140½; Hamb. 150½; Petersburg 104¼.

BERLIJN, 13 Julij. 3½ pc. Pr. Staatsch. 99⅞; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 106½.

HAMBURG, 13 Julij. Spanje 3 pc. —; id. 1½ pc. 24; Rusl. 5 pc. 101⅞; 4½ pc. 91⅞; 3 pc. Mexikanen 9⅞; Noord-Duits. bank 93½; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—.

FRANKFORT, 13 Julij. 5 pc. Met. 79⅞; 1½ pc. Spanje binnenl. 25$\frac{3}{16}$; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. 117⅞; Parijs —; Weenen 114; Amsterdam —.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55$\frac{1}{16}$	Livorno	2/m.	*f* 39½	
»	zigt	» 56$\frac{3}{16}$	Napels	»	» 83	
Bordeaux	2/m.	» 55½	Petersburg	»	» 1.81½	
»	zigt	» 55⅞	Weenen	6/w.	» 34	
Madrid	3/m.	» 238	Augsburg	»	» 35$\frac{3}{16}$	
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» 99⅞	
Sevilie	»	» 237	Hamburg	2/m.	» 35¼	
Bilbao	»	» 237	»	zigt	» 35⅞	
Lissabon	»	» 40½	Londen	2/m.	» 11,72½	
Porto	»	» 40½	»	zigt	» 11,85	
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		» ⅛	

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metaliiek	*f* 28,60 a —	Pruissische	*f* 35	a —
Napelsche	» 25,70 „ —	Spaansche	» 2,39½	„ —
Div. in £St.	» 11,77½ „ —	Hamb. Russ.	» 36½	„ —
Eng. Russen	» — „ —	Russ. in Z. R.	» 36⅞	„ —
Fransche	» 55⅞ „ —	Pools. in	» —	„ —
Belgische	» 56½ „ —	„ „ Fl.	» 27⅞	„ —

Nationale Metalliek *f* 29.85. Buitenl. Spanje *f* 55$\frac{3}{16}$ per Fr. 120.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,85	à 9,95
Oude Gerande Dukaten	» —	—
Wigtige Souvereinen	» 11,85	» 11,95
» Pistolen	» 9,65	» 9,75
Stukken van 20 Francs	» 9,40	» 9,50

Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn 11 à 11½ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	» 2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,75	» 1,78
Zilver 1000 à 980	*f* —	—
» 900 » 700	» 104,20	» 104,70

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 13 Julij.

Heden zijn verkocht 783 kr. Java Suiker zeilend per *Kosmopoliet* dooreen ruim n°. 11, tot geheimen prijs, men gist *f* 52½.

GRAANMARKT.

Van Tarwe alleen bij gerijven verkocht: 129 ℔ n. wb. Poolsche *f* 420; 131 ℔ n. b. dito *f* 395, 400.

Rogge zonder handel.

Garst iets lager; 114 ℔ Dantwijer *f* 233.

Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in April ek. 84½; Oct. en Nov. 86½ &. *Raapolie* op 6/w. *f* 52½; Vliegend *f* 51½; 1°. Sept. en Oct. ek. *f* 49½, ½, ¼; Nov. en Dec. *f* 49, ¼, ½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 47; Vliegend *f* 45½; 1°. Sept., Okt., Nov. en Dec. *f* 45. *Hennepolie* op 6/w. *f* 51½; Vliegend *f* 50.

SCHIEDAM, 13 Julij. Rogge verkocht: 141/2 ℔ Reval *f* 250 6/w.; 140/2 ℔ Werder *f* 249 6/w. — Gerst. 128/2 ℔ Koersche *f* 251 3/m.; 127/2 ℔ Libau *f* 252 6/w.; *f* 253 3/m. — Moutwijn *f* 20,75; Jenever *f* 26,25, Amst. Proef *f* 27,50, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling *f* 0.70 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 12 Julij. Köhler, Conrad Heinrich, Santos.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 14 Julij, in lading naar:

Maintz.	J. Sinzig, Maintz N°. 1.
Keulen.	H. Berns, Cölln N°. 14.
Keulen	A. Deinum, Stad Amsterdam.
Urdingen en Ruhrort.	G. Spiering, Geerdina Adriana.
Frankfort.	[illegible] Kaldenhoven, Frankfort N°. 23.
Duisburg.	J. H. W. v. Boven, Niederrein N°. 1.
Mannheim.	[illegible] Heindorp, Rhijnstroom.
Wezel.	F. Beijer, Wilhelmine.
Dusseldorp.	M. Meeuwsen, Niederrein N°. 5.

AMSTERDAM, 10 Julij, vertrokken naar:

Keulen.	J. Vogels, Cöln. N°. 14.
Ludwigh. en Manheim.	J. H. Disch, Nur nicht Angstlich.
Mannheim.	M. Buchner, Harmonie.
Ruhrort.	A. Meijer, Mozart.
Wezel.	A. Meijer, Mozart.

Rijnhoogte ARNHEM, 13 Julij 1 el 34 duim. KEULEN, 13 » 7 vt. 2 »

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 13 Julij, in het O. Z. Heeren Logement.

1. Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Heerengracht, V 304; *f* 13200, *f* 600, M. van Praag. — 2. Dito, als voren, V 301; *f* 6000, *f* 1600, J. Feije. — 3. Huis en Erve, Zwanenburgwal, C 367, benevens Achterhuis en Erve, Verwerstraat, C 408; *f* 5250, *f* 800, J. A. van Minden. — 4. Huis, *De Nieuwe Harmonie*, Achterhuis en Erve, Zwanenburgerstraat, P 257; *f* 4600, *f* 60, Denzelfden. — 5. Pakhuis en Erve, Regt-Boomsloot, O 289; *f* 3925, D. de Vriend. — 6. Huis en Erve, Keizersgracht, X 721; *f* 7400, *f* 10, Opgehouden. — 7. Huis, Achterhuis en Erve, Molensteeg, K 342; *f* 3200, *f* 100, J. W. Rademaker. — 8. Huis, Vischsteeg, J 618; *f* 1350, *f* 250, P. Subiese. — 12. Stalling en Erve, eerste Weteringdwarsstraat, BB 381; *f* 1000, *f* 275, D. de Vriend. — 13. Boeren-Hofstede *Boschzigt*, Bovenkerkerpolder bij Amstelveen, groot b. 12.1110; *f* 10600, — 14. Diverse Kampen Weien Hooiland, belend Perceel N°. 13, groot b. 8 1610; *f* 5700; te zamen *f* 16300, *f* 1600, E. H. Coers. — 15 Het Perceel Bosch, in den Buitendijks Buitenvelderschen Polder, bij Amstelveen; *f* 480, *f* 60, A. F. M. Hoefkens. — 16. Huis en Erve, Lindengracht, QQ 81; *f* 2800, *f* 200, P. J. Nijhoff. — 17. Dito, Palmgracht, QQ 886; *f* 1900, *f* 5, A. Kreulen, Jz. — 18. Huis, Achterhuis en Erve, Lindengracht, QQ 306 en 307; *f* 900, P. D. Lusink. — 19. Huis en Erve, Lindengracht, PP 10; *f* 390, *f* 5, J. J. Evers. — 20. Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Lauriergracht, FF 302; *f* 2475, Opgehouden. — 21. Huis en Erve, Korsjespoortsteeg, SS 70; *f* 1800, *f* 25, L. Hartgerink, R. Wz. — 22. Dito, St. Luciensteeg, E 369, alsmede Pakhuis en Erve, Pijpenmarkt, E 388; *f* 5000, *f* 2, A. F. M. Hoefkens. — 23. Huis en Erve, Kattenburgergracht, T 529; *f* 4675, *f* 125, D. R. van Dartelen. — 24. Dito, Texelsche Kade, L 195; *f* 3000, Opgehouden. — 25. Huis, tweede Kattenburgerstraat, T 783; *f* 1030, L. Cruyff. — 26. Buitenverblijf, Overtoomschen Weg, stille zijde, I 51; *f* 600. — 27. Vijf Huizen en Tuinen, als voren, I 46 à 50; *f* 700, *f* 45; te zamen *f* 1345, *f* 40, G. Fikkert, Jz. — 28. Huis en Tuin, als voren, I 26; *f* 300, *f* 9, J. J. Evers. — 29. Huis en Erve, Wijngaardsteeg, M 276; *f* 500, Opgehouden. — 30. Dito, Palmstraat, QQ 831; *f* 500, *f* 10, Dito.

N°. 9, 10 en 11 zijn niet geveild.

Advertentiën.

(3459) GETROUWD: Mr. G. J. A. FABER
en
SOPHIE GIROLDI.

AMSTERDAM, 14 Julij 1857.

(3457) Voor de vele blijken van deelneming ontvangen, bij het overlijden van mijnen geliefden Echtgenoot JOHANN HEINRICH HERMES JR., betuig ik door deze mijnen opregten dank.

AMSTERDAM, 15 Julij 1857. Wed. J. H. HERMES JR., geb. E. F. BECKER.

(3456) Een in Gelderland gevestigd, gehuwd **R. K. Genees-, Heel- en Verloskundige**, van een onbesproken gedrag en Praktische kennis, wenscht om bijzondere redenen een andere Standplaats. Eerw. H. H. Geestelijken of Gemeentebesturen hierop reflecteerende, worden beleefd verzocht zich te adresseren onder letter E. bij den Uitgever dezer Courant.

AANBESTEDING.

Het Parochiaal Kerkbestuur der R. C. Gemeente te Aalten, provincie Gelderland, is voornemens om op Donderdag 30 Julij 1857, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van den kastelein WAMELINK te Aalten aan te besteden:

Het Bouwen van eene R. C. Kerk.

De teekening met bestek en voorwaarden liggen ter inzage bij den Heer WAMELINK voornoemd, alsmede af schrift van het bestek in den Moriaan te Groenlo. Aanwijzing zal geschieden door, en informatiën te zijn bekomen bij het Kerkbestuur voornoemd. (3455)

Volksgeneeskunde.

Nieuwe en eenvoudige wijze om de meeste **Ziekten spoedig en gemakkelijk te genezen,** door Dr. RASPAIL, Hoogleeraar te Parijs; benevens eene aanwijzing om op eene goedkoope en eenvoudige manier zelf de vereischte geneesmiddelen te bereiden, naar de 30ste Fransche en 4de Hoogduitsche uitgave, bewerkt door een Dokter in de Genees-, Heel- en Verloskunde. Prijs *f* 1.25.

☞ De dadelijke uitwerking der eenvoudige middelen tegen bijna alle ongesteldheden, welke in dit voortreffelijk werk gevonden worden, is verbazend. De genomen proeven als: om de eetlust te herstellen, op blz. 37 N°. 3. Bij hoest, moeijelijkheden in het slikken en aandoeningen in de keel, bij verkoudheid in het hoofd, op blz. 129 enz., bewijzen, dat Dr. RASPAIL'S methode de beste volksgeneeskunde is; omdat met zoogenoemde huismiddelen, die bijna geene kosten vereischen, de ongesteldheden dadelijk verzacht of genezen worden. (3460)

(3417) Bij R. G. J. SLADOOT, te Groningen, is van de pers gekomen en aan de Inteekenaren verzonden:

BONIFACIUS,

OF

WAARHEID EN DWALING.

Middeleeuwsche Zedeschetsen,

door J. BOHL, J. Gz.

Een boekdeel in gr. 8°. 276 bladz. met eene fraaije staalgravure. Prijs *f* 2.00.

Bovengenoemde is door aankoop eigendom geworden van en heeft in prijs verminderd:

Corn. Nepos, Vitae excellentium Imperatorum, ad optimas editiones collatae, curavit S. W. Schippers. Vroeger *f* 0.50, thans *f* 0.25.

Cellarii, Breviarium antiquitatum Romanorum, accurante Hier. Freyero. Vroeger *f* 0.80, thans *f* 0.40.

J. M. Sailer, Twee Voorlezingen voor onde en jonge Studenten. Vroeger *f* 0.40, thans *f* 0.20.

D. van Gesscher, Beginselen der algemeene ecte nende Heelkunde. Vroeger *f* 1.80, thans *f* 0.80.

Prof. E. J. Thomassen à Thuessink, Kleine Bijdragen tot de praktijk der Geneeskunde, 3 stukjes in 1 band. I. Over de Longtering. II. Over de Idiopathische Chronische Spruw (Aphthae). III. Over eene bijzondere soort van verlamming, uit inwendige oorzaken voortspruitende. Vroeger *f* 1.25, thans *f* 0.60.

Verspreiding van Godsdienstige Traktaatjes voor Katholieken.

Uitgegeven onder kerkelijk toezigt.

Deze Traktaatjes worden maandelijks bij 12tallen voor den zeer geringen prijs **van drie gulden den jaargang** uitgegeven, waardoor men 144 boekjes ontvangt; zoodat elk boekje van 16 à 20 bladzijden, slechts **twee centen** kost. Men kan ook inteekenen voor 75 cents per jaargang, waarvoor men maandelijks een Traktaatje in gekleurden omslag ontvangt.

De boekjes zien er lief uit en bevatten veel nuttigs, zoodat EE. HH. Geestelijken, leden der H. *Vincentius* Vereeniging enz., ter verspreiding niets *doelmatiger* en *goedkooper* kunnen vinden.

INHOUD DER VERSCHENEN TRAKTAATJES:

I. *De vereering der Heiligen.* Een woord tot inleiding aan den lezer. Hoe deze leer door de onkatholieken wordt miskend, verdraaid en verwrongen. Wat sommige predikanten er van maken. Wat de H. Kerk leert. De getuigenissen der H. Schrift, van Kerkvaders en ook van Protestanten. Hoe heilzaam en nuttig die leer is. Waarom wij Maria-dienaars genoemd worden. Onze eerbied en liefde voor *Maria*.

II. *De reliquien der Heiligen.* Hoe onredelijk de onkatholieken zijn door deze vereering te laken. Hun vooroordeel en vooringenomenheid. Bewijzen dat deze vereering ten allen tijde heeft bestaan. Getuigenissen van Heiligen en Kerkvaders. Wat de wereld wil en niet wil. De asch van *Napoleon I* te *Parijs*. Het huisje van *Czaar Peter* te *Zaandam*, en het huisje van onze Lieve Vrouw te *Lorette*. Alle twijfel omtrent de echtheid der reliquiën weggenomen. De overblijfselen van de H. *Genoveva* en de pest te *Parijs*.

III. *De beelden der Heiligen.* Waarom men beelden in de katholieke kerken plaatst. Wat die beelden tot ons zeggen. Het voorgevallen der Protestanten. Hunne bedenkingen. Het vereeren van beelden niet in strijd met Gods gebod. Getuigenissen der kerkleeraars. Wie past beter in de kerk *Willebrordus* of *de Ruyter*? In de Kerk aan staats- of godsdienst toegewijd. De beeldenstorming van 1567. Het H. Graf des Zaligmakers en het praalgraf van admiraal van *Gent* in de Dom-kerk te *Utrecht*. Ergerlijk tooneel in dezelfde kerk in 1854. De H. *Germanus* en Keizer *Leo*.

IV. *Het Vagevuur.* Onze broeders der zegevierende en lijdende Kerk. De liefdeband der Kerk van Christus. Hoe verantwoordelijk de Protestanten handelen. Het bidden voor overledenen bestond reeds 600 jaren voor *Christus*. Bewijzen uit *Luther* en de H. Schrift. Schoone getuigenis van een protestantsch hoogleeraar. Getuigenissen der kerkvaders. Bekentenis van *Luther*. Getuigenis van [illegible] *de Groot*. De geleerde Collier [illegible] [illegible] *Zimmerman*. De Fransche Akademie. Hoe [illegible] [illegible] zijn.

Men abonneert zich bij den Uitgever dezer Courant en bij alle Boekhandelaren des Rijks. (3458)

Te Amsterdam, bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.